

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף נד.

איזה איסור כלאים נוהג בדברים דלהלן? [תוד"ה דגן].

לר' יאשיה	לרבנן		
זרעי גפנים וזיתים			
אינם כלאים ¹	הם כלאי הכרם מה"ת	גפן וחטה לבד	זרעי גפנים וזרעי דגן
אינם כלאים אלא מדרבנן	הם כלאי הכרם מה"ת	גפן חטה ושעורה	כלאי זרעים (חטה ושעורה)
זהו כלאי הכרם מה"ת ²	אסורים מדרבנן	לרש"י	פולין ועדשים
אסורים מדרבנן	אסורים מה"ת	לתוס'	
אסורים מה"ת ³	אסורים מדרבנן	לרש"י	
אסורים מדרבנן	אסורים מה"ת	לתוס' ⁴	

בכורות דף נד:

מנין לנו הדינים דלהלן?

בקר וצאן - אינם מתעשרים	כבשים ועיזים - מתעשרים	
"העשירי" - תן עשירי לזה ועשירי לזה	"וצאן" - משמע כל צאן אחד הוא ⁵	לאב"י, לל"ק דרבא
הוקש למעשר דגן	"וצאן" - משמע כל צאן אחד הוא ⁶	לל"ב דרבא/רב פפא

¹ וכלשון הרמב"ם (פ"א מכלאים ה"ו) "מותר לערב זרעי אילנות ולזורען כאחד שאין לך כלאים באילנות אלא הרכבה בלבד".

² זהו חידושו של ר' יאשיה, דאין אסור מה"ת משום כלאים, אלא עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד.

³ רש"י מפרש את הסוגיא כפשוטו, שכל זמן שלא עירב עם הכלאי זרעים גם זרע של גפן, אינו אסור מה"ת. אכן תוס' (בד"ה דגן) הוכיחו שלכו"ע כלאי זרעים אסורים מה"ת, ואין חילוק בין כלאי הכרם לכלאי זרעים אלא שזה מותר באכילה וזה אסור אפי' בהנאה. ואפי' ר' יאשיה ג"כ מחייב בכלאי זרעים ומחייב אפי' בחטה ושעורה בלבד. ומה שאמר כאן דלר' יאשיה תירוש ודגן דגן ודגן שהן כלאים זה בזה רק ע"י דבר אחר, הכוונה לענין כלאי הכרם להאסר אפי' בהנאה וזה לא הוי אלא בגי' מינים. אבל האיסור לזרוע כלאי זרעים מה"ת הוא אפי' בחטה ושעורה בלבד - ולוקה על זה.

⁴ תוס' (בד"ה שני) ס"ל שכל שני מינים הוי איסור כלאים מה"ת גם בקטניות - אפי' לר' יאשיה, ולדבריהם קשה מה מקשה הגמ' כאן ושני מינים בעלמא מנלן דלא יתעשרו זה על זה, הרי הם כן כלאים זה בזה. ובמרומי שדה תירץ, דצריך לומר לשיטת תוס' דמייירי בשני מיני אילן שאינם כלאים זה בזה ע"י זריעה אלא ע"י הרכבה.

⁵ ומקשה הגמ', א"כ גם גבי תרומה נימא דהא כתיב (במדבר יח:יב) "כל חלב יצהר וכל חלב תירוש ודגן ראשיתם אשר יתנו לה' לך נתתם" - נדייק דכל דגן אחד הוא. ודחה אב"י, כיון שכתוב "וראשיתם" - ללמד ראשית לכל דגן ודגן. ורבא תירץ, שדוקא גבי צאן משמע כל צאן אחד משום דאם נאמר שכבשים ועזים אינם מתעשרים זה על זה כמו במעשר דגן, א"כ לכתו "וכל מעשר בהמה", ולא לכתוב "וכל מעשר בקר וצאן", ומזה הייתי לומד שכל מין מתעשר בפני עצמו בק"ו מחדש וישן שאין מתעשרים זה עם זה (ואין לחוש שאם היה כתוב "וכל מעשר בהמה" הייתי חושב שגם חיה בכלל, כיון שלומדים מקדשים שאין חיה בכלל).

⁶ ואף שיש היקש למעשר דגן, אתא קרא לומר שלענין זה לא הוקשו ומתעשרים זה עם זה.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף נד:

בהמות שהיו מרוחקות יותר משיעור ט"ז מיל (עד ל"ב) מיל והיו באמצע בהמות האם מצטרף?

הם אינם משלימות	הבהמות באמצע משלימות ¹	
אינן מצרפות	מצרפות	לרב
מצרפות ²	מצרפות	לשמואל

¹ פי', כגן שהיו חמש בצד אחד וחמש בצד שני וחמש באמצע, שבאופן זה האמצעיות משלימות לשיעור חיוב עם כל אחד מן הצדדים. וה"ה אם היתה רק אחת באמצע והיה בכל אחד מן הצדדים תשע. אבל אם היו חמש מכאן וחמש מכאן ואחד באמצע לא חשיב משלימות לכל צד.

² אמר רב פפא (לקמן נה.) לשמואל דס"ל דלא בעינן שתהיה ראויה לצירוף מנין, אפי' אם היה רועה באמצע או אפי' כליו של רועה מצרפין. ובכלבו של רועה הסתפק רב אשי ועלה בתיקו.